

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 239/2014
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΤΜΗΜΑ Γ')

Συνεδρίαση της 2ας Ιουνίου 2014

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Νικηφόρος Κανιούρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Ιωάννα Καραγιαννοπούλου, Ανδρέας Γραμματικός, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Παναγιώτης Σπανός, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Παναγιώτης Δημόπουλος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: αριθ. πρωτ. Β6/Οικ 18440/2077/12-4-2012 Υπουργείου Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, Γενικής Δ/σης Μεταφορών, Γενικής Δ/σης Οδικής Ασφάλειας, Δ/σης Οδικής Κυκλοφορίας, Τμήματος Επιμόρφωσης Οδηγών, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ανακλήθηκε εν μέρει με το Α140/20880/3396/16-9-2013 έγγραφο της Γενικής Δ/σης Οδικής Ασφάλειας του ίδιου Υπουργείου.

Ερώτημα: *Αν, η ίδρυση και λειτουργία Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) από το Επαγγελματικό Σωματείο με την επωνυμία «Ομοσπονδία Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδας Διεθνών Μεταφορών» (Ο.Φ.Α.Ε.) είναι σύμφωνη με τους σκοπούς του Σωματείου και αν, η επ'αμοιβή εκπαίδευση των μαθητών των ανωτέρω σχολών, έρχεται σε αντίθεση με το μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα του εν λόγω Σωματείου.*

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε, ως εξής:

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

Εκ του εγγράφου της ερωτώσης υπηρεσίας και των στοιχείων του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1). Η δευτεροβάθμια επαγγελματική οργάνωση (Ομοσπονδία) με την επωνυμία «ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΦΟΡΤΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ» (Ο.Φ.Α.Ε.) που εδρεύει στην Αθήνα (Πατησίων 351), αποτελεί επαγγελματικό σωματείο που ιδρύθηκε το έτος 1936 και αναγνωρίστηκε με την υπ' αριθ' 2239/1936 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία και εγκρίθηκε το καταστατικό της. Το Καταστατικό αυτό στη συνέχεια τροποποιήθηκε με μεταγενέστερες αποφάσεις του ίδιου δικαστηρίου, έχει καταχωρηθεί στα βιβλία σωματείων του Πρωτοδικείου Αθηνών με αύξοντα αριθμό 69 και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού αυτού, του Ν. 1712/1987, όπως ισχύει σήμερα, καθώς και τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί Σωματείων. Όπως προκύπτει από το από 16-10-2009 αντίγραφο του καταστατικού του ανωτέρω επαγγελματικού σωματείου, σκοπός του είναι *κατά το άρθρο 2 αυτού «Η διαφύλαξη και προαγωγή των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών συμφερόντων των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών, στα πλαίσια του κοινωνικού συνόλου3). Η Ομοσπονδία δεν έχει κερδοσκοπικό ή εμπορικό χαρακτήρα και δεν αποτελεί οικονομικό συνασπισμό αυτοκινητιστικών επιχειρήσεων με την έννοια του cartel. Επίσης δεν επιδιώκει πολιτικούς σκοπούς»,* ως ειδικότεροι δε σκοποί της Ομοσπονδίας μεταξύ άλλων και *«η εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών, η ανύψωση του πνευματικού και πολιτιστικού τους επιπέδου, η κοινωνική καταξίωση του επαγγέλματός τους και η κατοχύρωση και διεύρυνση των οικονομικών, επαγγελματικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων τους.»* Επίσης, στο άρθρο 3 του ανωτέρω καταστατικού «Μέσα για την επίτευξη των σκοπών» ορίζεται ότι: *«1) Για τη πραγματοποίηση των παραπάνω σκοπών η Ομοσπονδία : α)... ε) μελετά και επεξεργάζεται προγράμματα για την ενημέρωση, εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών*

και μεριμνά για την ίδρυση και λειτουργία Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.) Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.), Σχολής για τη πιστοποίηση της επαγγελματικής ικανότητας οδηγού και κάθε παρόμοιας Σχολής επαγγελματικής κατάρτισης».

2). Στην με αριθμό Β/31167/2483/2007 (ΦΕΚ 968 Β/15-6-2007) Απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών αναφέρεται ότι, άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ), χορηγείται μεταξύ άλλων και σε Ομοσπονδίες ιδιοκτητών φορτηγών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσης, ενώ με την με αριθμό 60740/1027/95 (ΦΕΚ Β'246/1995) Απόφαση του ίδιου ανωτέρω Υπουργού, προβλέπεται ότι άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στις δραστηριότητες των οποίων περιλαμβάνεται και η επαγγελματική κατάρτιση.

3). Σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφερόμενα, η Ο.Φ.Α.Ε. προέβη στην ίδρυση και λειτουργία Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.) και Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.).

4). Μετά την ίδρυση και λειτουργία των ανωτέρω σχολών από την εν λόγω Ομοσπονδία, τρεις (3) ιδιωτικές Σχολές, που έχουν και αυτές ως αντικείμενό τους την εκπαίδευση υποψηφίων για χορήγηση πιστοποιητικών επαγγελματικής ικανότητας άσκησης του επαγγέλματος οδηγού διεθνών ή εσωτερικών μεταφορών επιβατών ή εμπορευμάτων και οδηγού οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων, με το από 9-11-2011 έγγραφό τους προς τη Δνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας Αττικής ζήτησαν να διερευνηθεί η νομιμότητα της ίδρυσης και της λειτουργίας των ανωτέρω σχολών από την Ο.Φ.Α.Ε., ισχυριζόμενες, μεταξύ άλλων, ότι η ίδρυση των Σχολών δεν εμπίπτει στους σκοπούς της Ομοσπονδίας και η είσπραξη αμοιβής από τους μαθητές των Σχολών έρχεται σε αντίθεση με το μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα της.

5). Η Δνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας Αττικής διαβίβασε το ανωτέρω έγγραφο των ιδιωτικών Σχολών στη Γεν. Δ/νση Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και ζήτησε τις απόψεις της επί της

ανωτέρω καταγγελίας. Μετά τα ανωτέρω υπεβλήθη στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του ήδη Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων το ανωτέρω με αριθ. πρωτ. Β6/Οικ 18440/2077/12-4-2012 ερώτημα, που έχει επί λέξει ως εξής:

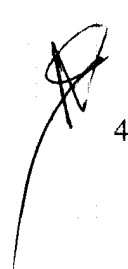
«i. Εάν τίθεται θέμα αλλοίωσης του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της ΟΦΑΕ δεχόμενη επ' αμοιβή μαθητές στις ΣΕΚΑΜ της, οι οποίοι μάλιστα είναι και μη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 2 του καταστατικού της Ομοσπονδίας Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδας Διεθνών Μεταφορών (Ο.Φ.Α.Ε.), η Ομοσπονδία δεν έχει κερδοσκοπικό ή εμπορικό χαρακτήρα, οπότε η Διοίκηση θα ήταν σκόπιμο να προχωρήσει σε κατάργηση της δυνατότητας ίδρυσης ΣΕΚΑΜ από Ομοσπονδίες ιδιοκτητών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσης λεωφορείων ή φορτηγών, δεδομένου ότι οι μαθητές των ΣΕΚΑΜ συνήθως δεν είναι ήδη ιδιοκτήτες των προαναφερόμενων οχημάτων.

(ii) Εάν θεωρηθεί ότι δεν αλλοιώνεται ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας της ΟΦΑΕ δεχόμενη επ' αμοιβή μαθητές στις ΣΕΚΑΜ της η ΟΦΑΕ, οι οποίοι είναι μάλιστα και μη μέλη, θα πρέπει η Διοίκηση να θέσει όρους προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν αλλοιώνεται ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των Ομοσπονδιών ή αυτό θα κρίνεται κάθε φορά από τα δικαστήρια με βάση τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά,

iii Εάν αναλογικά με τα παραπάνω, στη Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε. της ΟΦΑΕ (ομοσπονδία που έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα) επιτρέπεται: α) να εκπαιδεύει μη μέλη τη, β) να εκπαιδεύει επί αμοιβή».

6). Μετά από σχετική αλληλογραφία μεταξύ των ανωτέρω Υπηρεσιών και του Γραφείου μας για τυχόν ανάκληση του ερωτήματος, με το με αρ. πρωτ. Α140/20880/3395/16-9-2013 της Γενικής Δνσης Οδικής Ασφάλειας ανακλήθηκε το ανωτέρω ερώτημα κατά το μέρος που αφορά την ίδρυση και λειτουργία ΣΕΚΟΟΜΕΕ (στοιχ. ΙΙΙ) και εξακολουθούν να ισχύουν τα υπόλοιπα ερωτήματα (I και ΙΙ).

7). Μετά την υποβολή του ανωτέρω ερωτήματος και κατόπιν σχετικής αιτήσεως του ανωτέρω Σωματείου (ΟΦΑΕ) με την 4451/18-7-2012 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών τροποποιήθηκε το ανωτέρω καταστατικό έτσι ώστε, μεταξύ άλλων, να προβλέπεται στους σκοπούς του Σωματείου και η ίδρυση και λειτουργία Σχολών Σ.Ε.Κ.Α.Μ. και Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.

II. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

A. Στο άρθρο 12 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «1. Οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία, τηρώντας τους νόμους, που ποτέ όμως δεν μπορούν να εξαρτήσουν την άσκηση του δικαιώματος αυτού από προηγούμενη άδεια. 2. Το σωματείο δεν μπορεί να διαλυθεί για παράβαση του νόμου ή ουσιώδους διάταξης του καταστατικού του, παρά μόνο με δικαστική απόφαση...»

B. Στο άρθρο 78 του Αστικού Κώδικα ορίζεται ότι: «Ένωση προσώπων που επιδιώκει σκοπό μη κερδοσκοπικό αποκτά προσωπικότητα όταν εγγραφεί σε ειδικό δημόσιο βιβλίο (σωματείο) που τηρείται στο πρωτοδικείο της έδρας του. Για να συσταθεί σωματείο χρειάζονται είκοσι τουλάχιστον πρόσωπα.»

Γ. Στα άρθρα 1, 3 και 11 του ν. 1712/1987 (ΦΕΚ Α' 115) «Εκσυγχρονισμός επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις» ορίζονται αντιστοίχως, μεταξύ άλλων, τα εξής:

1) «Άρθρο 1. Αντικείμενο και σκοπός.

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται στις επαγγελματικές οργανώσεις των εμπόρων, των βιοτεχνών, των επαγγελματιών και των αυτοκινητιστών.

2. Οι επαγγελματικές οργανώσεις έχουν σκοπό τη διαφύλαξη, τη μελέτη και την προαγωγή των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών τους, στα πλαίσια της εξυπηρέτησης του κοινωνικού συνόλου. Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού οι επαγγελματικές οργανώσεις μπορούν ιδίως: Να απευθύνονται στις δημόσιες διοικητικές και δικαστικές αρχές, την τοπική αυτοδιοίκηση, τις συνεταιριστικές οργανώσεις, τους αγροτικούς συλλόγους, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις εσωτερικού και εξωτερικού και τους εκπροσώπους διαφόρων κοινωνικών ομάδων, για κάθε ζήτημα που αφορά τα επαγγελματικά συμφέροντα των μελών τους για τη διαμόρφωση, τη λήψη και την εφαρμογή των αποφάσεων, που αφορούν τα κοινά επαγγελματικά, οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα των μελών τους και γενικότερα τα συμφέροντα του κοινωνικού συνόλου.

3. Οι επαγγελματικές οργανώσεις είναι σωματεία που διέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Α.Κ. και του εισαγωγικού του νόμου. Οι οργανώσεις αυτές δεν ασκούν κερδοσκοπική

δραστηριότητα. Επιτρέπεται όμως να ενθαρρύνουν την ίδρυση από τα μέλη τους παραγωγικών, καταναλωτικών, προμηθευτικών ή πιστωτικών συνεταιρισμών, να ιδρύουν εντευκτήρια και βιβλιοθήκες και να οργανώνουν προγράμματα επιμόρφωσης των μελών τους.»

2) «Άρθρο 3.

Βιβλία και πόροι των επαγγελματικών οργανώσεων.

1...2...3...4. Πόροι των επαγγελματικών οργανώσεων είναι : α) Τα δικαιώματα εγγραφής και οι υποχρεωτικές συνδρομές των μελών. β) Τα εισοδήματα από τη περιουσία της επαγγελματικής οργάνωσης .γ) Τα έσοδα από δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και από διάφορες εκδηλώσεις και εορτές, καθώς και οι προαιρετικές εισφορές των μελών.»

3) «Άρθρο 11.

1.Οι επαγγελματικές οργανώσεις όλων των βαθμίδων προσαρμόζουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του νόμου αυτού το αργότερο μέσα σε ένα χρόνο από τη δημοσίευσή του. Για τη προσαρμογή των καταστατικών μέσα στη παραπάνω προθεσμία απαιτείται πλειοψηφία που προβλέπει το άρθρο 5 παρ. 4.

Σε κάθε περίπτωση οι διατάξεις του νόμου αυτού είναι επικρατέστερες από τις σχετικές διατάξεις των καταστατικών...».

Δ). Στο άρθρο 19 παρ. 7 του Ν. 3534/2007 «Σύσταση Αρχής για τη κατανομή του διαθέσιμου χρόνου χρήσης στους ελληνικούς αερολιμένες και άλλες διατάξεις» (Α' 40) ορίζεται ότι:

«Άρθρο 19

1...2...7. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται η μορφή, ο τρόπος και ο χρόνος λειτουργίας των ειδικών σχολών επαγγελματικής κατάρτισης μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.), τα προσόντα διδασκόντων και διδασκομένων σε αυτές, ο τρόπος και ο χρόνος των εξετάσεων για την απόκτηση του πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας οδικού μεταφορέα εμπορευμάτων ή επιβατών, καθώς και κάθε άλλη σχετική με τη διαδικασία των εξετάσεων λεπτομέρεια»

Ε) Σε εκτέλεση της ανωτέρω διάταξης εκδόθηκε η υπ' αριθ. Β/31367/2483/07 απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «Ίδρυση, λειτουργία, έλεγχος Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) και διαδικασία

διενέργειας εξετάσεων υποψηφίων οδικών μεταφορών επιβατών και εμπορευμάτων» (Β' 968) με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 μεταξύ άλλων ορίζονται :

«Άρθρο 1 Σχολές (ΣΕΚΑΜ)

Η παρακολούθηση μαθημάτων για τη συμμετοχή στις εξετάσεις, που διενεργούν οι κατά τόπους Περιφέρειες της χώρας για τους υποψηφίους που επιθυμούν ν' αποκτήσουν Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Επάρκειας Εθνικών ή Διεθνών Μεταφορών, προϋπόθεση αναγκαία για την άσκηση του επαγγέλματος του οδικού μεταφορέα επιβατών ή εμπορευμάτων, πραγματοποιείται σε Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) που λειτουργούν για το σκοπό αυτό».

«Άρθρο 2. Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ΣΕΚΑΜ.

Άδεια ίδρυσης και άδεια λειτουργίας ΣΕΚΑΜ χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή σε οργανισμούς του δημοσίου τομέα με αντικείμενο και την επαγγελματική κατάρτιση ή σε Ομοσπονδίες ιδιοκτητών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης λεωφορείων ή φορτηγών, που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης. Η χορήγηση των ως άνω αδειών γίνεται από τις κατά τόπους Νομαρχιακές Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών, όπου η έδρα της Σχολής, με απόφαση του οικείου Νομάρχη, υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του οποίου λειτουργούν οι σχολές αυτές.»

1. Για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης ΣΕΚΑΜ από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οργανισμό ή ομοσπονδία, απαιτείται η υποβολή αίτησης συνοδευόμενης από τα παρακάτω δικαιολογητικά

2...3...4 .

Μετά τη χορήγηση άδειας σχολής ΣΕΚΑΜ , το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οργανισμός ή ομοσπονδία στο οποίο χορηγήθηκε άδεια ίδρυσης σχολής ΣΕΚΑΜ υποχρεούται να προσκομίσει αίτηση συνοδευόμενη από τα παρακάτω δικαιολογητικά, προκειμένου να εκδοθεί η άδεια λειτουργίας: α....β....

γ. Βεβαίωση οικείας Οικονομικής Εφορίας περί ενάρξεως ασκήσεως επιχείρησης, στην οποία θ' αναφέρεται το συγκεκριμένο αντικείμενο εργασιών του φυσικού ή νομικού προσώπου, κατά περίπτωση. Σε περίπτωση Ομοσπονδιών προσκομίζει επίσης βεβαίωση της οικείας Εφορίας (όπου η έδρα της Ομοσπονδίας) ότι έχει γνωστοποιηθεί σ' αυτήν η συγκεκριμένη δραστηριότητα....

δ. Ονομαστική κατάσταση διδακτικού προσωπικού της ΣΕΚΑΜ.....

2...3...4....

5. Ελεγχος ΣΕΚΑΜ. Ο έλεγχος και η εποπτεία ΣΕΚΑΜ ασκείται από τους οικείους Νομάρχες...>>.

ΙΙΙ. ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

Όπως προκύπτει από το, από 16-10-2009, αντίγραφο του καταστατικού του ανωτέρω επαγγελματικού σωματείου, σκοπός του είναι η διαφύλαξη και προαγωγή των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών συμφερόντων των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών, στα πλαίσια του κοινωνικού συνόλου, στους ειδικότερους δε σκοπούς της Ομοσπονδίας περιλαμβάνεται και η εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών, η ανύψωση του πνευματικού και πολιτιστικού τους επιπέδου, η κοινωνική καταξίωση του επαγγέλματός τους και η κατοχύρωση και διεύρυνση των οικονομικών, επαγγελματικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων τους. Επίσης, στο ίδιο καταστατικό, ορίζεται ότι η Ομοσπονδία δεν έχει κερδοσκοπικό ή εμπορικό χαρακτήρα και δεν αποτελεί οικονομικό συνασπισμό αυτοκινητιστικών επιχειρήσεων με την έννοια του cartel. Ειδικότερα, στο άρθρο 3 του ανωτέρω καταστατικού «Μέσα για την επίτευξη των σκοπών» ορίζεται, επί λέξει, ότι η Ομοσπονδία:

« Άρθρο 3. α)... ε) μελετά και επεξεργάζεται προγράμματα για την ενημέρωση, εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών και μεριμνά για την ίδρυση και λειτουργία Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.) Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.) Σχολής για τη πιστοποίηση της επαγγελματικής ικανότητας οδηγού και κάθε παρόμοιας Σχολής επαγγελματικής κατάρτισης».

Με την υπ' αριθ. 4451/18-7-2012 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, κατόπιν σχετικής αιτήσεως του ανωτέρω Σωματείου (ΟΦΑΕ) επήλθε τροποποίηση του ανωτέρω καταστατικού έτσι ώστε, μεταξύ άλλων, να προβλέπεται στους σκοπούς του Σωματείου και η ίδρυση και λειτουργία Σχολών Σ.Ε.Κ.Α.Μ. και Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε . Συγκεκριμένα, το άρθρο 2 παρ. 1) του καταστατικού έχει σήμερα ως εξής:

«Άρθρο 2. Σκοποί της Ομοσπονδίας.

1)...2) α)1) η εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση υποψηφίων οδικών μεταφορέων επιβατών ή εμπορευμάτων (ή και τα δύο) με την ίδρυση και λειτουργία Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ), καθώς επίσης και η

εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση των οδηγών οχημάτων για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων με την ίδρυση και λειτουργία Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.). Η περιοδική κατάρτιση οδηγών οχημάτων μεταφοράς επιβατών ή και εμπορευμάτων, με τη διοργάνωση αντίστοιχων προγραμμάτων εκπαίδευσης περιοδικής κατάρτισης, μέσω των Σχολών Σ.Ε.Κ.Α.Μ. και Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.»

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ.

Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους και σε σχέση με το διδόμενο ιστορικό, συνάγονται τα ακόλουθα:

Α). 1) Επί των επαγγελματικών σωματείων εφαρμογή έχουν οι ειδικές και αναγκαστικού δικαίου διατάξεις του ν. 1712/1987 και συμπληρωματικά, για μη ρυθμιζόμενα, από αυτές, θέματα, οι διατάξεις του Α.Κ. (Ε.Α. ΣΤΕ 531/2005, 909/2009, Εφ. Θεσ/νίκης 211/2006). Όπως δε, ειδικότερα, ορίζεται στις ανωτέρω διατάξεις του ν. 1712/1987 που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των επαγγελματικών σωματείων και ιδιαίτερα στη παρ. 3 του άρθρου 1 του ίδιου νόμου, οι επαγγελματικές οργανώσεις δεν ασκούν κερδοσκοπική δραστηριότητα, οι δε πόροι τους είναι αποκλειστικώς, **α)** τα δικαιώματα εγγραφής και οι υποχρεωτικές συνδρομές των μελών, **β)** τα εισοδήματα από τη περιουσία της επαγγελματικής οργάνωσης, **γ)** τα έσοδα από δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και από διάφορες εκδηλώσεις και εορτές, καθώς και οι προαιρετικές εισφορές των μελών.

2) Οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα για τα σωματεία (ΑΚ 78 επ.) εφαρμόζονται σε κάθε μορφή σωματείου, ενόσω δεν προβλέπονται διαφορετικές ρυθμίσεις για τα σωματεία ειδικού σκοπού, όπως είναι οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι επαγγελματικές οργανώσεις, τα φιλανθρωπικά σωματεία κ.λ.π.

Ειδικότερα, κατ' άρθρο 78 ΑΚ το σωματείο είναι ένωση, τουλάχιστον 20 προσώπων, που επιδιώκει σκοπό μη κερδοσκοπικό. Ο σκοπός του σωματείου δεν επιτρέπεται να αποβλέπει κατά κύριο λόγο στην επίτευξη κέρδους για το ίδιο ή τα μέλη του. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι απαγορεύεται η επιδίωξη, με τις δραστηριότητες του σωματείου, κάθε οικονομικού αποτελέσματος, αρκεί αυτό να επιδιώκεται προκειμένου να εξευρεθούν οι αναγκαίοι πόροι για την εκπλήρωση του σκοπού του και την εξυπηρέτηση των σχετικών με το σκοπό αυτό συμφερόντων των μελών του. Γίνεται δεκτό, μάλιστα, ότι το σωματείο μπορεί να εκμεταλλεύεται τη

περιουσία του, ασκώντας οικονομικές ή ακόμη και επιχειρηματικές δραστηριότητες, αρκεί αυτές να υποτάσσονται πλήρως στο κύριο καταστατικό του σκοπό και να στοχεύουν στη διασφάλιση πόρων για την επίτευξή του, δηλαδή να έχουν επιβοηθητικό χαρακτήρα και να μην εξελίσσονται σε αυτοσκοπό ή σε συστηματική άσκηση επιχείρησης που υπερβαίνει το μέτρο της συνηθισμένης διαχείρισης ενός νοικοκυριού ή μιας περιουσίας. (Απ. Γεωργιάδη, Συνοπτική Ερμηνεία Αστικού Κώδικα, άρθρο 78, όπου και παραπομπές σε ΜΠρ.Αθ. 1228/2003 ΔΕΕ 2003,541. ΠΠρ.Αθ. 566/1986 ΝοΒ 1987,399, Νικολόπουλος ΝοΒ 2001,379, Γεωργιάδης /Λιακόπουλος, Ελλ. Δνη 1992,516, Λαδάς Γεν. Αρχές Ι, παρ. 24 αρ. 12, Κρητικός αρ. 78 αρ.2, Σημαντήρας Γεν. Αρχές αρ. 490).

3) Η ίδρυση και λειτουργία των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) συνιστούν, προφανώς, άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας με σκοπό το κέρδος, αφού απαιτεί αυτοτελή οργάνωση και διοίκηση επιχείρησης, με ειδικές εγκαταστάσεις και σχετική υλικοτεχνική υποδομή και ειδικό προσωπικό, γι' αυτό και για τη έναρξη της λειτουργίας τους απαιτείται η υποβολή δήλωσης στην Οικονομική Εφορία της έδρας της Σχολής, η πρόσληψη διδακτικού προσωπικού, η καταβολή διδάκτρων από τους μαθητές των σχολών κ.λ.π.

4) Κατόπιν των ανωτέρω, επαγγελματικά σωματεία, όπως εν προκειμένω η «ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ» (Ο.Φ.Α.Ε.) η οποία αποτελεί δευτεροβάθμια επαγγελματική οργάνωση, διέπονται από τις διατάξεις του ν.1712/1987, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, βάσει των οποίων δεν μπορούν να ασκούν την εν λόγω κερδοσκοπική δραστηριότητα(ΣΕΚΑΜ). Συνεπώς, οι διατάξεις της ως άνω Υπουργικής Απόφασης, σύμφωνα με τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα στις «Ομοσπονδίες ιδιοκτητών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης λεωφορείων ή φορτηγών, που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης» να ιδρύουν και λειτουργούν Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ), έρχονται σε αντίθεση, κατά πρώτον προς τις αναγκαστικού δικαίου, ειδικές διατάξεις του ν. 1712/1987 και κατά δεύτερον, με τις διατάξεις του άρθρου 12 του Συντάγματος και του άρθρου 78 Α.Κ., δυνάμει των οποίων απαγορεύεται η άσκηση, από επαγγελματικά σωματεία και οποιασδήποτε μορφής επαγγελματικές οργανώσεις, επιχειρηματικής δραστηριότητας, όπως η επίμαχη.

V. Με βάση τα ανωτέρω, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, επί του ανωτέρω ερωτήματος προσηύκει η εξής απάντηση :

α) Η ίδρυση και η λειτουργία Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (Σ.Ε.ΚΑ.Μ.) από το Επαγγελματικό Σωματείο με την επωνυμία «Ομοσπονδία Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδας Διεθνών Μεταφορών» (Ο.Φ.Α.Ε.) έρχονται σε αντίθεση με τον εκ του νόμου μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα Ομοσπονδίας επαγγελματιών, κατά τις σχετικές διατάξεις του Συντάγματος, του ν. 1712/1987 και του Α.Κ.

β) Η με αρ. Β/31367/2483/07 (ΦΕΚ 968Β/15-6-2007) απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, κατά το μέρος με το οποίο χορηγήθηκε στις ομοσπονδίες ιδιοκτητών φορτηγών αυτοκινήτων η δυνατότητα να ιδρύουν και να λειτουργούν σχολές ΣΕΚΑΜ, δηλ. να ασκούν κερδοσκοπική δραστηριότητα, είναι μη νόμιμη, αφού έρχεται σε αντίθεση με τα οριζόμενα στις ως άνω διατάξεις.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

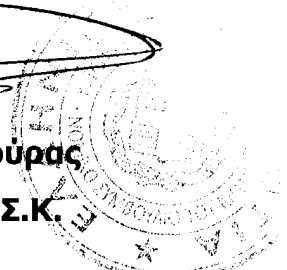
Αθήνα, 30 - 6 -2014

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Νικηφόρος Κανιούρας

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Παναγιώτης Δημόπουλος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.